

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/6138
Karar No : 2010/1345

Davacı : Sörmaş Söğüt Refrakter Malzemeleri A.Ş.

Vekili : Av. İbrahim Gül

Mithatpaşa Cad. No:13/12 Kızılay/ANKARA

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza, B 3 Blok Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Meltem Türkoğlu - Aynı adreste

Davanın Özeti : Refrakter malzemeleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin

aralarında anlaşarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri belirtilerek, aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 29.01.2007 tarih ve 07-10/63-19 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımları ile Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 55. maddesinin birinci fıkrasının; savunma hakkının kısıtlandığı, soruşturma raporunun, bu rapora katkı sağlaması gereken Kurum raportörlerinden birisi tarafından imzalanmamasının raporu sakatladığı, sözlü savunma toplantısına katılan bir Kurul üyesinin davranışlarının ihsasî rey olarak kabulü gerektiği, karara dayanak alınan belgelerin bir kısmının 4054 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önceki döneme ilişkin olduğu, bir kısmının ise Kanun'un 19. maddesinde öngörülen beş yıllık zamanaşımı süresinin geçirilmesi nedeniyle işleme esas alınamayacağı, pazarın yapısının fiyat anlaşmasına uygun olmayıp kalite rekabete duyarlı olduğu, ithalatçı baskı nedeniyle rekabetin ihlâl edilemeyeceği, Kurul kararında belirtilen davranışların, 4054 sayılı Kanun kapsamında bir anlaşmanın varlığını ortaya koymadığı, eksik incelemeye dayalı olarak karar verildiği, çok ortaklı bir yapısı bulunan teşebbüsten rekabete aykırı anlaşma yapmasının beklenemeyeceği, Kurum tarafından, yapılan başvurularla ilgili olarak önaraştırma kararından önce ilk incelemesinin yapıldığı, 4054 sayılı Kanun'da yer almayan bu incelemeyle, önaraştırmanın etkisizleştirildiği, dolayısıyla Yönetmeliğin 55. maddesinin 1. fıkrasının Kanun'u aşar bir düzenleme içerdiği ileri sürülerek iptali ve 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinin iptal edilmesi için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma hakkının kısıtlandığı iddiasının gerçeği yansıtmadığı, savunma hakkı verilmeyen bir belgenin karara dayanak yapılmadığı, bazı belgelere yönelik olarak zamanaşımı iddiasının gerçeği yansıtmadığı, soruşturma için görevlendirilen bir raportörün, soruşturma raporunun hazırlanması safhasında yurtdışı görevinde bulunması nedeniyle soruşturma raporunun imzasına katılamadığı, sözlü savunma toplantısı sırasında bir Kurul üyesi tarafından söylenen sözlerin ihsasî rey olarak değerlendirilemeyeceği, pazarın yapısının ceza takdirinde hafifletici neden olarak kabul edildiği, davacı şirketin hâkim ortağının olmamasının, yönetiminin sürekli değişmesinin ya da zarar etmesinin, rekabete aykırı davranış içerisinde olamayacağına karine gösterilemeyeceği, zarar eden bir teşebbüsün, bu durumdan bir an önce kurtulmak için rekabet ihlâli içerisine girebileceği, aralarında davacı şirketin de bulunduğu teşebbüslerin rekabet ihlâlinde bulunduğu soruşturmanın sonucunda

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/6138
Karar No : 2010/1345

saptandığı, bir iddianın, şikâyetin soruşturma ya da önaraştırma açılmasına gerekli olup olmadığı noktasında, ilk incelemeye tabi tutulmasının Kanun'a aykırı bir yönü bulunmadığı, Kanun'un 27. maddesi ile, bu konuda Rekabet Kurulu'na yetki verildiği belirtilerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : Dava dosyasının mevzuat hükümleriyle birlikte incelenmesinden; aralarında davacı şirketin de bulunduğu refrakter malzemeleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin açıkça 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiği anlaşıldığından, 4054 sayılı Kanun'un işlem tesis tarihinde yürürlükte bulunan 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca idarî para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Öte yandan, Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 55. maddesinin birinci fıkrası nedeniyle davacının herhangi bir menfaatinin ihlâl edilmediği ve bu kural ile davacı arasında bir ilişkinin de bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenle, Yönetmeliğin 55. maddesinin birinci fıkrasının iptali isteminin ehliyet yönünden, Rekabet Kurulu kararının iptali isteminin ise esastan reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ünal DEMİRCİ'nin Düşüncesi : Dava; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. maddesinin ihlal edildiğinden bahisle tesis olunan Rekabet Kurulunun 29.01.2007 tarih ve 07-10/63-19 sayılı kararının davacı şirkete idarî para cezası verilmesine ilişkin kısmı ile Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin (Yönetmelik) 55. maddesinin birinci fıkrasının; ilk inceleme usulünün yönetmelikle getirilen soruşturmanın sonuçlanmasını uzatacağı gibi Kanun gereğince yapılması gereken önaraştırma safhasını da anlamsız kılacağı, bu haliyle Yönetmeliğin bu hükmünün 4054 sayılı Kanununun 40. maddesinde öngörülen usule aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istemiyle açılmıştır.

Davacının 4054 sayılı Kanununun 14. ve 15. maddelerinin Anayasaya aykırı olduğu yolundaki iddiası ciddi görülmemiştir.

Yönetmeliğin 55. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemine gelince; 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinin 1/a fıkrasında iptal davaları: "İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan davalar" olarak tanımlanmıştır.

Buna göre, iptal davasını idarî işlem nedeniyle kişisel menfaati ihlâl edilenler açabilmektedir.

4054 sayılı Kanununun 62. maddesinde, bu Kanunda belirtilenlerin dışında Kurumun yetkilerini kullanışı, yönetim ve çalışma esasları, gelirlerinin tahsili, giderlerinin yapılması ve bu işlemlerin denetlenmesinde uygulanacak usul ve esasların Kurulca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmeliklerde düzenleneceği öngörülmüştür.

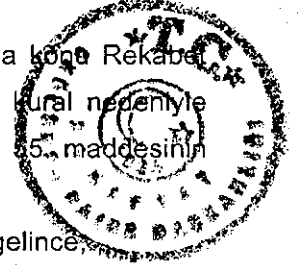
T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/6138
Karar No : 2010/1345

Anılan madde hükmüne dayanılarak yürürlüğe konulan Yönetmeliğin dava konusu yapılan "Önaraştırma" başlıklı 55. maddesinin birinci fıkrasında: "Kuruma intikal eden başvurular, ilgili Daire Başkanlığına intikal ettirilir. İlgili Daire Başkanlığı re'sen kendisine intikal eden başvurularla ilgili olarak meslek personeli uzmanlar arasından görevlendirilecek raportörlerin hazırlayacağı rapora istinaden başvurunun, Kurumun çalışma konuları kapsam dışında olduğunun anlaşılması halinde, durum başvuru sahiplerine Başkanlıkça bildirilir." kuralı yer almaktadır.

Görüldüğü üzere Yönetmeliğin dava konusu yapılan hükmüyle; Rekabet Kurumu'na yapılan başvuruların Kurumun çalışma konuları kapsamına girip girmediğini belirlemek amacıyla ilk inceleme yapılması usulü düzenlenmiştir.

Olayda ise, davacı şirket hakkında yapılan ihbar üzerine Yönetmelikte belirtilen ilk inceleme aşaması tamamlanarak başvurunun Rekabet Kurulu'na intikalinin sağlandığı ve Kurul tarafından da, başlatılan önaraştırma ve yürütülen soruşturma kapsamında başvurunun görüşülerek karara bağlandığı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, ihbar başvurusu üzerine yapılan ilk inceleme sonrasında Rekabet Kurulu'na intikal ettiğine göre, somut olayda davacı şirketin Yönetmelikteki kural neheniyle menfaatinin ihlal edilmediği açıktır. Dolayısıyla, davacı şirketin Yönetmeliğin 55. maddesinin birinci fıkrasının iptalini istemesinde menfaati bulunmamaktadır.

Davanın, davacı şirkete idarî para cezası verilmesine ilişkin kısmına gelince;

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş ve maddenin devamında yer alan (a) bendinde, mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi; (b) bendinde, mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ve kontrolü yasaklanan haller arasında sayılmıştır.

Buna göre; doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan anlaşmaların hukuka aykırı ve yasak olduğu, keza böyle bir amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuran yahut doğurabilme ihtimali olan anlaşmaların yasaklandığı açıktır. Bir başka ifadeyle, bu anlaşmalar yapılırken ve uygulanırken böyle bir amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisinin doğma ihtimalinin mevcut olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterli sayılmaktadır.

Aynı Kanunun 16. maddesinin ikinci fıkrasında da, bu Kanunun 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlara, bir yıl önceki mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirin yüzde onuna

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/6138
Karar No : 2010/1345

kadar para cezası verileceği öngörülmüş; dördüncü fıkrasında ise, Kurulun para cezası verirken, kastın varlığı, kusurun ağırlığı, ceza uygulanan teşebbüs veya teşebbüslerin pazar içindeki gücü ve muhtemel zararın ağırlığı gibi unsurları dikkate alacağı kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; refrakter malzemeleri pazarında davacı şirketin de aralarında bulunduğu üretici teşebbüsler hakkında yapılan ihbar üzerine başlatılan önaraştırma ve yürütülen soruşturma kapsamında, özellikle demir-çelik ve çimento sektörleri ile diğer bazı sektörlerde faaliyet gösteren firmaların refrakter malzemeleri alımı için açtıkları ihalelere katılmadan önce ihalelere ilişkin fiyat, miktar ve teklif unsurlarını görüştükları (Tespitler: 2-24), bu görüşmeler neticesinde mutabık kalınan hususları ihale öncesinde faks aracılığıyla birbirlerine ilettikleri (Tespitler: 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24), refrakter malzemeleri pazarını, gerek ürün grupları ve gerekse müşteriler bazında tahmini projeksiyonlar çerçevesinde paylaştıkları (Tespit: 9), raportörlerce yerinde yapılan incelemeler sırasında Sörmaş'ta elde edilen 24.5.2002 tarihli belgede (Ek-42), anlaşmalı ve anlaşma dışında yürütülmeye çalışılan pazar ve pazar paylarının özetlendiği, Konya Magnezit'te elde edilen "Genel Prensipler" başlıklı belgede (Ek-44) yer alan: "1) Herkes son bulunan noktadan eşit puan düşerek Süperateş ve Filyos'a versin, 2) Vazgeçilmez prensibimiz büyüklük sıralaması olmalıdır. Konya-Kümaş>Sörmaş-Haznedar>Süperateş-Filyos, 3) Anlaşmanın bozulduğu andaki borç/alacak dengesi kurulmalıdır. 4) Anlaşmaya uymayanlara ağır cezalar verilmelidir. 5) Dağıtımda tonaj/ciro/kâr gözetilmelidir. 6) Patron seviyesi toplantılar 6 ayda bir yapılmalıdır." ifadeleri ile yine aynı yerde elde edilen "Grafitli Tuğla Paylaşımı" başlıklı diğer belgede (Ek-48) yer alan: "Filyos ve Süperateş toplam pazardan %20'ar (3.000-3.500 ton) pay almaktaydı. Geriye kalan %80'lik pay yukarıdaki firmaları (Konya Krom, Kümaş, Sörmaş, Haznedar) tarafından paylaşılmaktaydı." şeklindeki ifadelerden de fiyatın pazar dışında belirlenmeye çalışıldığı ve teşebbüslerin pazar paylaşımı ve rekabetin kısıtlanması konusunda anlaştıkları, soruşturma kapsamında toplam 9 teşebbüs bulunmakla birlikte; gerek pazar paylaşımı ve gerekse ihalelerde rekabetin kısıtlanmasına yönelik anlaşmaların, esas itibarıyla Haznedar Refrakter San. A.Ş. (Haznedar), Zonguldak Yatırım Filyos Ateş Tuğlası Makina Madencilik Enerji San. ve Tic. A.Ş. (Filyos), Konya Selçuklu Krom Magnezit Tuğla San. A.Ş. (Konya Krom), Kümaş Kütahya Magnezit İşl. A.Ş. (Kümaş), Sörmaş Söğüt Refrakter Malzemeleri A.Ş. (Sörmaş) ve Süper Ateş Ateşe Mukavim Malz. San. ve Tic. A.Ş. (Süperateş) olmak üzere 6 teşebbüs arasında yapıldığı ve bu teşebbüslerin rekabetin kısıtlanması kastı ile hareket ettikleri, soruşturma raporunda ihlal iddiasına dayanak olarak gösterilen belgelerin tamamının birbirini destekler nitelikte olduğu, söz konusu belgelerin bir kısmının teşebbüsler arasında faks yoluyla el değiştirmesinin ve faks tarihlerinin önemli bir kısmının ihale tarihinden önceye (Tespitler: 6, 7, 9, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 23), bir kısmının ise ihale tarihi ile aynı olmakla birlikte ihale saatinden önceye (Tespitler: 10, 15, 24) ilişkin olmasının teşebbüsler arasındaki koordinasyona işaret ettiği, anlaşmaların yapılması ile uygulanması ya da uygulanamaması arasındaki farklılığın soruşturma heyetince dikkate

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/6138
Karar No : 2010/1345

alındığı, ayrıca soruşturma raporunda refrakter malzeme ithalatı ve alıcı gücü göz önüne alınarak anlaşmanın piyasadaki etkilerinin sınırlı olduğu tespitine yer verildiği ve savunmalarda sıklıkla dile getirilen bu hususların, ceza takdir sırasında hafifletici unsurlar olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan tespit ve açıklamalar karşısında, davacı şirketin 4054 sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma ve eylem içinde bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal ettiği hususu yapılan soruşturma sonucunda saptanan davacı şirkete, söz konusu fiilleri nedeniyle 2004 yılı net satışlarının %0,3'ü (binde üç) esas alınmak suretiyle verilen idarî para cezasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Öte yandan, davacı şirketin ileri sürdüğü dava konusu Rekabet Kurulu kararının alınış usulüne ve esasına ilişkin iddialar, kararı kusurlandıracak nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 55. maddesinin birinci fıkrasının iptali isteminin ehliyet yönünden; davacı şirkete idarî para cezası verilmesine dair dava konusu Rekabet Kurulu kararının iptali talebinin ise esastan reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, duruşma için önerilen bahçenler 16.02.2010 tarihinde davacı vekili Av. İbrahim Gül ile davalı Kurum vekili Av. Mehmet Türkoğlu'nun geldiği, Danıştay Savcısının hazır bulunduğu görülmekle açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilip dinlendikten ve Danıştay Savcısının düşüncesi alındıktan sonra, taraflara son kez söz verilip duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenerek gereği görüldü;

Dava; refrakter malzemeleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin aralarında anlaşarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri belirtilerek, aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 29.01.2007 tarih ve 07-10/63-19 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımları ile Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 55. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle açılmıştır.

Davacı şirketin, 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğu iddiası ciddi bulunmamıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/6138
Karar No : 2010/1345

a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi..." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

4054 sayılı Kanun'un davaya konu eylem ve işlem tarihinde yürürlükte bulunan "Para Cezaları" başlıklı 16. maddesinin ikinci fıkrasında ise; bu Kanun'un 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlara, ikiyüz milyon liradan aşağı olmamak üzere, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan gayri safi gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği öngörülmüştür.

Bu yasal düzenleme karşısında, Rekabet Kurulu'nca 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlarda bulunduğu saptananlara, eylem tarihi dikkate alınarak para cezası verileceği açık olup, para cezası uygulamasının; yasak fiil ve davranışın saptanarak soruşturmanın açıldığı tarihte devam eden ihlaller yönünden, soruşturmanın açıldığı tarihin eylem tarihi olarak kabul edilerek, bu tarihten bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirleri üzerinden, yasak fiil ve davranışın belli bir dönemi kapsadığı, diğer bir deyişle, soruşturmanın açıldığı tarihten önce yasak fiil ve davranışın sona erdiği durumda ise, son eylem tarihinden bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirleri üzerinden yapılması gerekli bulunmaktadır.

Dava dosyası ile Dairemizin E:2007/8484 sayılı dava dosyasına ekli işlem dosyasındaki bilgi ve belgelerin birlikte incelenmesinden; refrakter malzemeleri pazarında

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/6138
Karar No : 2010/1345

faaliyet gösteren teşebbüslerin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri iddiasına yönelik olarak Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açıldığı, refrakter malzemelerinin, ateşle temas eden yüzeylerde kullanılan, yüksek sıcaklıklara ve bu sıcaklıklarda gaz, sıvı ve katı maddelerin fiziksel ve kimyasal etkilerine karşı koyabilme özelliğine sahip ürünler olduğu, yüksek sıcaklıkta çalışan fırın ve benzeri ünitelerin gerek yapımında, gerekse iç yüzeyinin kaplanmasında kullanılan bu malzemelerin, yüksek sıcaklık altında fiziksel ve kimyasal nitelikte çeşitli aşındırıcı etkilere karşı fiziksel-kimyasal özelliklerini koruyabildikleri, refrakter üreticisi teşebbüslerin, açılan refrakter malzemeleri ihaleleri öncesi koordinasyon içinde oldukları yönündeki ihbar üzerine başlatılan önaraştırma ve yürütülen soruşturma kapsamında ortaya çıkan bilgi ve belgeler çerçevesinde; özellikle demir-çelik ve çimento sektörleri ile diğer bazı sektörlerde faaliyet gösteren üreticilerin refrakter malzeme alımına ilişkin olarak açıkları ihalelere katılan refrakter üreticisi teşebbüslerin, ihaleye ilişkin fiyat, miktar vs. teklif unsurlarını ihale öncesinde görüştükleri, bu görüşmeler neticesinde, ihale öncesinde mutabık kalınan hususların faks aracılığıyla birbirlerine iletiildiği ve faks tarihlerinin genellikle ihalelerin hemen öncesine tekabül ettiği, refrakter malzeme pazarındaki mevcut talebin, gerek ürün grupları ve gerekse müşteriler bazında tahmini projeksiyonlar çerçevesinde paylaşıldığı ve dönem sonlarında bu paylaşım esasları üzerinden değerlendirmeler yapıldığı, mutabakattan sapmalar olması halinde yeni ihalelerde bunların telafi edilmeye çalışıldığı, anlaşmalara uymayanlara ağır cezalar verilmesinin planlandığı ve bu yolla anlaşmalara işlerlik kazandırılmaya çalışıldığı, soruşturma sırasında elde edilen belgelerin bir kısmındaki ifadelerin açıkça anlaşma kastıyla hareket edildiğini ortaya koyduğu, bu şekilde Haznedar Refrakter Sanayi A.Ş., Zonguldak Yatırım Filyos Ateş Tuğlası Makine Madencilik Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş., Konya Selçuklu Krom Magnezit Tuğla Sanayi A.Ş., Kümaş Kütahya Magnezit İşletmeleri A.Ş., Sörmaş Söğüt Refrakter Malzemeleri A.Ş. ve Süper Ateş Ateşe Mukavim Malzemeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. olmak üzere altı teşebbüsün 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri sonucuna ulaşıldığı, Rekabet Kurulu'nca da; bu teşebbüslerden birinin ya da birkaçının, söz konusu ihlâller bakımından, kusurun ağırlığını artıracak şekilde öncülük ettiğine ilişkin herhangi bir delile rastlanmadığından, kusurun ağırlığı bakımından eşit derecede sorumlu olduklarının belirtildiği, ihlâlin on yıla yakın bir süredir kesintisiz olarak sürdürülmesinin, para cezası takdirinde ağırlaştırıcı bir unsur olarak değerlendirildiği, öte yandan teşebbüslerin savunmalarında ortaya konulan ve soruşturma sürecinde de tespit edilen, birbiriyle bağlantılı olan "rekabeti bozma ve kısıtlama" kastıyla hareket edilmiş olmakla birlikte, anlaşmaların "tam olarak" hayata geçirilememesi ve sektörün önemli oranda dış ticarete açık olması nedeniyle, yapılan anlaşmaların etkisinin sınırlı düzeyde kalmasının ceza takdirinde hafifletici sebepler olarak kabul edildiği ve bu çerçevede teşebbüslere, 4054 sayılı Kanunun 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 2004 yılı net satışlarının takdire %0,3 (binde üç)'ü oranında idarî para cezası verildiği anlaşılmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/6138
Karar No : 2010/1345

Bu durumda; işlem dosyasında yer alan bilgi ve belgeler karşısında, aralarında davacı şirketin de bulunduğu refrakter malzemeleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri açık olduğundan, Rekabet Kurulu'nca usulüne uygun olarak yürütülen soruşturma sonucunda davacı şirkete, 4054 sayılı Kanun'un işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte bulunan 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, eylemin soruşturma açılma tarihi olan 08.07.2005 tarihinde de devam ettiği dikkate alınarak, 2004 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin takdiren binde 3 oranı üzerinden idarî para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davacının diğer iddiaları da dava konusu işlemi sakatlar nitelikte görülmemiştir.

Davanın, Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 55. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemine ilişkin kısmına gelince;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde, idarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları idarî dava türleri arasında sayılmış; aynı Kanun'un 14. maddesinin 3. fıkrasının (c) bendinde, dilekçelerin ehliyet yönünden de inceleneceği, 15. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde ise, 14. maddenin 3. fıkrasının (c) bendine aykırılığın görülmesi halinde, davanın reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

İptal davalarıyla güdülen amaç, idari işlemlerin hukuka uygunluğunun yargı yoluyla denetlenmesidir. Ancak yargısal denetim amacıyla her idari işleme karşı herkes tarafından iptal davası açılmasının idari işlemlerde istikrarsızlığa neden olmaması ve idarenin işleyişinin bu yüzden olumsuz etkilenmemesi için, dava konusu edilecek işlem ile dava açacak kişi arasında belli ölçüler içinde menfaat ilişkisi bulunması koşuluna ihtiyaç duyulmuş ve her olay ve davada, yargı merciine başvurarak dava açan kişinin menfaatinin iptali istenen işlemle ne ölçüde ihlal edildiği veya ihlal edilip edilmediğinin takdiri de bu mercilere bırakılmıştır.

İptal davası açılabilmesi için gerekli olan menfaat ilişkisi ve buna bağlı olarak da ihlali şartı, kişisel, meşru ve güncel bir menfaatin bulunması halinde gerçekleşecektir. Diğer bir anlatımla, iptal davasına konu olan işlemin davacıyı etkilemesi, yani davacının kişisel menfaatini ihlal etmesi, işlem ile davacı arasında ciddi ve makul bir ilişkinin bulunması gerekmektedir. Aksi halde, kişilerin kendilerine etkisi bulunmayan, menfaatlerini ihlal etmeyen idari işlemler hakkında da iptal davası açma hakkı doğacaktır. Bu durum ise, yukarıda belirtildiği gibi idari işlemlerde istikrarsızlığa neden olur ve idarenin işleyişini olumsuz etkiler.

Dava konusu Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 55. maddesinin birinci fıkrasında, "Kuruma intikal eden başvurular, ilgili Daire Başkanlığına intikal ettirilir. İlgili Daire Başkanlığı re'sen kendisine intikal eden başvurularla ilgili olarak meslek personeli uzmanlar arasından görevlendirilecek raportörlere ilk incelemeyi yaptırır ve raportörlerin hazırlayacağı rapora istinaden başvurunun, Kurumun çalışma konuları kapsamı dışında olduğunun anlaşılması halinde, durum, başvuru sahiplerine Başkanlıkça bildirilir."

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/6138
Karar No : 2010/1345

hükmüne yer verilmiş olup, bu hüküm, Kurum'a yapılan başvuruların Kurum'un çalışma konuları içerisinde olup olmadığını belirlemek amacıyla bir ilk inceleme yapılmasını öngörmektedir.

Uyuşmazlık konusu olayda ise; içlerinde davacı şirketin de bulunduğu refrakter malzemeleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin aralarında anlaşarak 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlâl edip etmediklerine yönelik olarak söz konusu ilk inceleme aşaması tamamlanarak soruşturma yaptırılmış ve konu Rekabet Kurulu'nda görüşülerek karara bağlanmıştır.

Bu durumda, anılan Yönetmelik hükmü ile bir ilişkisi kalmayan ve Yönetmelik hükmünün menfaatini ihlâl ettiğinden de söz edilemeyecek olan davacı şirketin, Yönetmelik hükmüne karşı dava açma ehliyeti bulunmamaktadır.

Nitekim, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 31.05.2007 tarih ve E:2006/1157, K:2007/1310 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; Rekabet Kurulu'nun 29.01.2007 tarih ve 07-10/63-19 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımları yönünden davanın reddine, Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 55. maddesinin birinci fıkrası yönünden ise davanın 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin 1/b bendi uyarınca ehliyet yönünden reddine, aşağıda dökümü yapılan 113,40-TL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 2.000-TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 16.02.2010 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Zümrüt	H. Neşe	Gürsel
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	ÖDEN	SARI	MEKİK

YARGILAMA GİDERLERİ :
Toplam Harç : 68,40-TL
Posta Gideri : 45,00-TL
TOPLAM : 113,40-TL

